

הקבוצה כשעון מעורר ליחיד / אהרון דוד גורדון

הקטע לקוח מתוך מכתב שישולח גורדון לחבריו בקבוצת דגניה
ממייטת חוליו בבית חולים בצפת.
גורדון מקבל בשורה על מחלוקות קשות שפוקדות את חבריו
ושולח אליהם את דבריו הנובעים "ממקום הפצע" כלשונו.
(למדריך ניתן ומומלץ לקרוא את המכתב המלא באתר פרויקט בן
יהודה (כ"ג אלול תרפ"א. או מכרך מכתבי גורדון עמודים 165-
167), נקרא את הקטע יחד ונשאל את הקבוצה-
א. מה טענתו המרכזית של הקטע במילים שלכם
ב. כיצד מתבטא יחסו של אדם אל עצמו ביחסיו לאחרים? תוכלו
לתת דוגמאות מחייכם?
ג. לפי הקטע המבחן הכי גדול הוא בפרטים הקטנים, מדוע?
תוכלו להדגים?

ברוך הבא / אווה קילפי

השיר מובא בתרגום רמי סערי ליצירת אווה קילפי משוררת פינית
נודעת, העוסקת רבות ביחסי אדם וטבע בשירתה. קראו יחד את
השיר.
א. מדוע מברך הדובר על הטלטלה הנגרמת לו מחברו?
ב. תוכלו לתת דוגמאות להפרעות ולטלטלות מסוג זה שבירכתם
עליהם?

אחד במנין / אבא קובנר

קובנר היה פרטיזן ומלוחמי גטו וילנה, היה משורר עברי, סופר
ואמן חתן פרס ישראל. במלחמת העצמאות היה קצין התרבות
של חטיבת גבעתי, והיה ממקימי בית התפוצות. קראו יחד את
תיאור 'הגעתו' לישראל.
א. כיצד מציג עבודתו קובנר את מושג המניין במסורת היהודית?
מה משמעות מסורת זו בעיניכם?
ב. באיזה אופן תלוי היחיד במשמעותו עבור היחיד לדעתכם?
ג. שתפו בדוגמאות בהן אתם תלויים בקבוצה או הקבוצה בכם
ובאתגרים הנובעים מכך

סיכום

לסיום המפגש נאסוף מהשתתפים התייחסויות למסקנות שלהם
בעקבות הלימוד והדיון. נזמין סבב של ליקוטי 'עצות מעשיות'
מנסיון החיים של המשתתפים ליחסי יחיד ויחד בונים ומצמיחים

יחיד ויחד / פתיחה למנחה

היחסים שבין אדם וחברו הינם התשתית
ממנה צומחים יסודות עבודת האדם כפרט.
האדם כיצור חברתי מכונן עצמו מתוך
החברה, מתוך מגע בקבוצה, מתוך יחסיו
לזולת, היחיד נולד מתוך יחד, ומשמעותו
כיחיד תלויה בתרומתו החוזרת אל היחיד
ממנו הוא צמח.
זו למידה הבאה לעיתים בדרכי שלום של
השפעה הדדית ברוכה, ולעיתים בדרכי מאבק
והחיכוך והעימות הנובעים ממנה. עימותים
בין יחיד ויחד עשויים לחשוף נקודות עיוורון
וחולשות של היחיד ולסמן בעבורו מרחבי
צמיחה והתקדמות כואבים ונחוצים. ולמידה
זו הינה צוהר התפתחות חיוני עבור היחיד.

הלימוד שלפנינו מביא כמה מבטי יסוד על היחס
שבין יחיד ויחד, ומזמין את הלומדים לשאלות
שהן פתח לעיבוד אישי וקבוצתי. מומלץ לפתוח
את הלימוד בשיתוף אישי של המדריך אודות
קבוצות או חבורות משפיעות בחייו ולהזמין את
המשתתפים לשיתוף דומה למען הפתיחה
והעמקת ההיכרות.

יחיד ויחד / דף לימוד

ברוך הבא / אווה קילפי

תְּגִידִי מִיָּד אִם אֲנִי מַפְרִיעַ
הוא אֶמֶר כְּשֶׁנִּכְנַס מִבַּעַד לַדֶּלֶת
וְאֲנִי תִכְףּ מִסְתַּלֵּק

אֶתָּה לֹא סֵתָם מַפְרִיעַ
הַשְׁבַּתִּי לוֹ
אֶתָּה מְטַלְטֵל אֶת כָּל קִיּוּמִי
בְּרוּךְ הַבָּא

אחד במנין / אבא קובנר

בשבוע הראשון להיותי בארץ עמדתי ליד הכותל
המערבי.. עמדתי במרחק של פסיעה מהכותל, מן
האבנים, והרגשתי שאיני שייך. הרגשתי שהנני
נטוע בהוויה אחרת. לא פסעתי צעד נוסף, אך
מישהו משך בשרוולי, ביקש שאצטרף למניין.
חבשתי כובע, הצטרפתי למניין. אמרתי תפילת
מנחה, "והגעתי".

זהו דבר יהודי, היותר ייחודי שביהדות – להיות
אחד במניין. לדעת כי התשעה זקוקים לעשירי,
והאחד לתשעה. אפשר שזה הדבר המשמעותי
ביותר שביהדות, ואין דבר יותר ייחודי ויהודי
בתנועה זו בה חונכתי.

תפילתי תמיד להיות אחד מכולם, שמילותי הטובות
תצטרפנה למלים שממלמל הציבור. גם הקרוב
לתיבה, הוא העובר לפני התיבה – ולא יותר. אין
משמעות לחיים אם הם לעצמם. רק בזיקתם אל
ההווייה, אל המלים שבאו עדיך – ובאים מרחוק
לקראתך, יש משמעות לעמידה. אחד – אבל אחד
בציבור.

הקבוצה כשעון מעורר ליחיד /

אהרון דוד גורדון

הקבוצה – כמו כל צורה, הבאה להועיל
לחידוש החיים – מחייבת, מטילה אחריות,
וקודם כל – את החובה של ערות תמידית,
בלתי פוסקת. החבר צריך להיות תמיד ער,
שוקד בלי הפסק על תקנת המשק הכללי,
הקבוצתי, אבל עוד יותר מזה הוא צריך להיות
תמיד ער, שוקד בלי הפסק על תקנת משקו
הפרטי, האנושי. וזהו מה ששוכחים, וזהו מה
שקשה ביותר. המשק הזה הפרטי, האנושי.
מלבד מה שהוא יותר לאין ערוך רחב, יותר
כולל, בהיותו מקיף עולם ומלואו, הוא גם יותר
מפורט לפרטים ולפרטי פרטים. החיים
מורכבים מרגעים, מחזיונות ומעשים קטנים
וקטנטנים. ודווקא מהקטנות האלה, הקטנות
ברגעיותן והקטנות בערכן, מצטרפים כל
היחסים בין בני אדם. 'הווה זהיר במצוה קלה
כבחמורה', אמרו חכמי התורה, אבל יותר מזה
אופרים החיים: 'הווה גדול בקטנות
כבגדולות'. אבל מי שופע את דברי החיים
האלה וכאלה?

...פה אנחנו שוב רואים, כי יחסים רצויים,
אנושיים בין בני האדם יכולים לבוא רק מתוך
יחס רצוי, אנושי של האדם אל עצמו, אל
החיים והעולם, כפי שהוא חי אותם. האדם
אוהב את בני האדם, את כל החי, את כל
העולם והחיים רק במידה שהוא רואה ומגביר
בנפש עצמו מה שיש לאהוב, רק במידה שהוא
חי אל מעבר לגבול פרטיותו המצומצמת.
במידה שהוא חי או שואף לחיות כל מה שחי
והווה עד לאין סוף. פה יש עבודה חינוכית
גדולה ועמוקה, אבל איך תסביר את זה? כלום
תמסור את זה בדברים, בהסברות, בבירורים,
בדעות בתורות?